

Naročnina: Za tuzemstvo z dostavo mesečno Din 5, četrtletno Din 15, polletno Din 30, celoletno Din 60; za inozemstvo Din 60 in poština posebej. — Oglasi po ceniku.

SOCIALIST

Izhaja vsak petek popoldne.
Nefrankirana in nepodpisana pisma se ne sprejemajo.
Sedež uredništva in uprave Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2, pritličje.

Glasilo Socialistične Stranke Jugoslavije

Štev. 21.

V Ljubljani, dne 8. maja 1925.

III. Leto.

Proslava praznika Dela.

Proslava 1. maja. Letošnja proslava se je vršila v znamenju kapitalističnega odpora proti praznovanju praznika Dela. Letos se je prvič upala buržuazija pokazati svoj pravi odpor. Zato je važno v koliko so delavske množice praznovale svoj praznik, kljub temu, da so podjetniki delali z vsemi silami proti in tudi vladni aparat ni štedil z grožnjami. Z zadoščenjem moremo konstatirati, da je delavski razred svojo bojno preizkušnjo dobro preстал. Proslava 1. maja se je izvršila po vseh količkah večjih industrijskih centrov, po nekaterih krajih se je pa spremenila proslava v veličastne manifestacije socialistične misli. Po nekaterih krajih, zlasti v Celju in Rajhenburgu si je policijska in žandarmerijska oblast dovolila prav poseben sport s preganjanjem delavskih množic. Ko bomo te podatke podrobno zbrali bo naša stranka ukrenila potrebne korake v zaščito svobode vesti in prepričanja. V enem ali dveh slučajih je motila potek proslave tudi nestrpnost posameznih pripadnikov drugih delavskih skupin, zlasti v Ljubljani, ko je neki mlad fant napadel na zborovanju na prav nekvificiran način amsterdamsko internacijsko. Ti posamezni ekser si sicer ne zmanjšujejo veličine praznovanja, vendar bomo poskrbeli v prihodnjici, da se tudi to ne bo več zgodilo. O poteku proslave smo dobili do sedaj iz raznih krajev poročila, ki se glase:

Ljubljana. Letošnja majniška proslava v Sloveniji se je vršila v znamenju stremljenja po zedinjenju vseh razredno zavednih delavcev. Zlasti majniška prireditev v glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani, naj bi pokazala v koliko je duševno in faktično premagana kvarna ideja in organizacijska razstrojenost in razcepljenost zadnjih let. Delavske razredne strokovne organizacije v Ljubljani so si izvolile skupni majniški odbor, ki je vodil vse priprave za majniško proslavo. To dejstvo, da se je majniška manifestacija vršila skupno, je dajalo majniškemu shodu v Ljubljani posebno, radostno in pomembno obležje. Delavske mase so se gotovo brez razlike iskreno veselile tega pojava. Ta iskrenost in jasnost hotenja mora v enaki meri globoko prešiniti zlasti tiste, ki vodijo akcijo v smeri zopetnega zedinjenja — potem se bo našel proletarijat kaj kmalu in kaj lahko v eni fronti.

Shod v Ljubljani bi bil lahko boljše obiskani, udeležba je pa bila še vedno mnogo večja, nego to pišejo nekateri listi. Zastopane so bile vse kategorije delavcev, zlasti številno je pa bila zastopana mladina, kar pomeni posebno za naše gibanje prav veliko. Častno so bile zastopane tudi žene.

Shod je z lepimi besedami otvoril in mu predsedoval sodr. Makuc. Sodr. Štukelj je v daljšem govoru poročal o splošnem zunanjem in notranjem položaju in o razmerah v mednarodnem delavskem gibanju. Poudarjal je zlasti potrebo enotnih delavskih strokovnih organizacij ter protestiral proti reakcijskim strahovladam in Bolgarskem in v raznih drugih imperijalističnih državah.

Sodr. Golouh je poročal o mednarodnem političnem položaju. Izvolitev Hindenburga je močno poostrišla nasprotja med posameznimi

evropskimi velesilami; mir je resno ogrožen. Vsled revanšne politike Nemčije, ki se bo po Hindenburgovi zmagi še bolj ojačila, se bo nadaljevala politika vedno večjega oboroževanja; nevarnost nove svetovne vojne bo odslej še vse večja kot prej. Socialisti ponavljamo svoj davni klic: »Vojna vojni!«, zahtevamo mir, sporazum med narodi! Ker pa vemo, da temelji kapitalistična družba na nasilju, na surovem interesnem nasprotju, ki vodi neizbežno prej ali slej do vojne, zato pravimo, da more biti dejanski nositelj miru edinole proletarijat in da je le z zmago proletarijata mogoče zagotoviti svetui trajni normalni razvoj. Kakor se ne morejo kapitalistične države politično urediti in konsolidirati, tako propadajo tudi gospodarsko. V štem letu po vojni je evropsko gospodarstvo še vedno tako razruvano, kakor ob prevratu; kriza sledi krizi, industrija peša, valutno stanje slabo in trajno negotovo. Odtod divje izkoriščanje delavskih mas, brezposelnost, ukinjenje socialno političnih pridobitev, podaljšanje delovnega časa, politična reakcija, preganjanje najboljših in najzvestejših delavskih borcev, katerih so ječe polne povesod in zlasti pri nas. Zahtevamo, da se respektirajo in izvajajo neokrnjeno vse socialno politične pridobitve delavstva in vse politične svoboščine!

Da je Radič tako naglo in popolnoma kapituliral, nas ni presenetilo. Pokazalo se je še enkrat, da ni mogoče voditi politiko hlapcev in gospodarjev naenkrat in da more biti nositelj prave socialne republike edinole delavstvo. Radičovo gibanje ni bilo načelno socialno gibanje; Radiču je šlo le za oblast v Hrvatski, kakor gre našim klerikalcem le za oblast v Sloveniji, Radič in klerikalci bi doma kraljevali tudi monarhistično, če bi le mogli. Kapitulacija Radiča in klerikalcev bo razčistila položaj; padle so poslednje iluzije; široke mase bodo spoznale, da je njihovo mesto in njihova zmaga v vrstah razredno zavednega delavstva.

Kapitalizem vodi svet v dekadenco in propast, na proletarijatu je, da ga reši, da vstvari novo družabno organizacijo, novo kulturo, novo etiko.

Delavstvo bo močno in zmagovito, če bo enotno. Ta enotnost pa mora biti zgrajena na duševni, taktični in načelni marksistični preproditvi in usmeritvi celokupnega delavstva. Tako vzgojeno delavstvo bo izvršilo hitro svoje popolno trajno zjedinenje!

V imenu delavskih žen je govorila sodružica Rakovčeva, ki je v lepi obliki in prepričevalno dokazala, da so v prvi vrsti medsebojni napadi in notranje razprtije oslabele delavsko moč. Temu je pripisovati, da se more še delavski praznik vršiti v senci žandarmerije in policije. Pozivljala je delavstvo, da pozabi na to, kar je bilo ter da se pomlajeno in očiščeno, z vedro voljo vrne zopet na skupno delo za zmago pravice.

V imenu telovadne enote je pozdravil navzoče sodr. Pastorek, bodreč mladino na pridno delo.

Sodr. Makuc je s primernim nagovorom zaključil shod.

Delavska godba iz Most je zavisirala pred otvoritvijo in po končanem shodu marseljezo. Pevski zbor je lepo zapel delavsko himno.

Policija je že dovoljeni sprevod po mestu v zadnjem hipu prepovedala, češ, da so se ponoči lepili letaki hujskajoče vsebine. Tisti, ki so one letake lepili — mi jih nismo videli — niso gotovo napravili delavstvu usluge. Vendar se nam zdi, da to ne more biti še povod, da se sprevod prepove. Na ta način se nam lahko onemogoči vsako prireditve. Če bo kdo kaj napisal ali rekel, ki ne bo komu všeč, pa se bo vse vprek prepovedalo — tudi to, kar je po zakonu dovoljeno. Proti taki čudni praksi odločno protestiramo.

Ljubljansko delavstvo pa pozivljemo, da se resno in solidarno poprime dela za močne disciplinirane organizacije.

Proslava 1. maja v Celju. Celjska policijska oblast je na podlagi nekega fermana, ki ga je dobila od višje oblasti prepovedala proslavo 1. maja, kakor si je celjsko delavstvo želelo in kakor je bila, dosedaj tradicijska navada. Celjski sodruzi so imeli v prejšnjih predvojnihi časih, ko je še bilo slovensko ljudstvo pod tujim jarmom, vsako leto od strani nemških celjskih mogotcev mnogo sitnosti, to je bilo še takrat, ko je bila deželna vlada še v Gradcu. Sedaj ko smo se osvobodili smo bili mnemja, da nam je zasijala večja svoboda, ker ne bomo imeli več opravka s tujevoščem, temveč naše oblasti so slovenske, ki nas bodo razumele in ne bodo več sitanile. Tako bi se vsaj predstavljali pridobitve, ki smo jo dosegli z osvoboditvijo slovenskega naroda. Začudili smo se pa, ko smo zvedeli, da je bila proslava vsepovsod dovoljena, da so se vršili neomejeno pohodi. Sicer si tudi celjsko delavstvo ni pustilo vzeti svoje izvojevane pravice na ulici. Prepovedamo nam je bilo zbirati se v Gaberju pri »Jugoslovani« in od tam pohod v stamjenih vrstah z godbo na Dečkov trg in od tam pohod do »Zelenega travnika«. Zborovanje je bilo dovoljeno. Namen je bil dobro premišljen preprečiti začrtan program, napraviti med delavstvom zmedo, da bo de potem lahko poročevalec »Slovenskega Naroda« poročal: manifestacije ni bilo, delalo se pa je v vseh obratih. Poročevalec, ki je napisal poročilo že najbrže en dan poprej, po informaciji policije, je nasedel in vsi celjani danes vedo da »Slovenski Narod« laže. Manifestacija se je vzlic temu vršila. Pri »Zelenem travniku« se je zbralo okoli 300 delavcev, kateri so korporativno ob 1/210. uri prikorakali z živijo prvi Maj! Dol z reakcijjo! ma Dečkov trg. Pred mestnim magistratom je manifestante hotela policija razgnati, kar se ji pa ni posrečilo. Vsi so se strnjeno držali rdečega prapora. Pred Nar. domom je govoril s. Koren o pomenu 1. maja in o vseh delavskih aktualnih zahtevah. Energično je protestiral proti prepovedi pouličnih manifestacij ter je bil od množice mnogokrat prekinjen z protestnimi klici; dol z reakcijjo! Mi si ne damo prepovedati naših majskih manifestacij! Za njim je govoril s. Böhm, kateri je žel veliko odobravanje. Vsled Böhmovega govora je postal gospod svetnik dr. Seneković nervozen. Koren in Böhm sta morala po zborovanju na glavarstvo in se je napravil z njima dolgi zapisnik. Pevski zbor »Naprej« je zapel »Naš 1. maj« in »hrabri bojovníki«. Sedaj je hotela priti tudi policija na svoj račun.

Delavstvo je z zastavo hotelo čakati na ss. Korena in Böhma, ki sta bila pozvana na glavarstvo. Ker je bilo čakanje delavstvu zabranjeno, se je podalo v smeri proti gosposki ulici, ker je bila Prešernova ulica od policijskega kordona zaprta. Začel se je lov na posameznike, da ne smejo slediti zastavi. Samo kakim 30 se je posrečilo prodreti v Gosposko ulico, kateri so pred Korenovim stanovanjem manifestirali z živijo 1. maj! Živijo Koren! Na vogalu Glavnega trga in Aleksandrove ceste so se jim pridružili še ostali demonstranti, ki so potem korakali proti kolodvoru do »Zelenega travnika«. Po celem mestu in v daljni okolici se je pa raznesla vest, da sta ss. Koren in Böhm aretirana. Izlet v Štore popoldan je bil dovoljen. Pri Jugoslovani se je zbralo ob 14. uri veliko število sodružic in sodrugov, kateri so ob 1/215. uri odkorakali proti Štoram. Štorsko delavstvo je letošnje leto padlo v nezavednost. V tovarni se je delalo. Temu je čisto gotovo kriva razcepljenost, ki povzroča, da postaja klerikalen element močnejši. Namesto 1. maja, bodo praznovali sv. Florjana in Barbaro, zato zbirajo klerikalci po tovarni prispevke za godbo, akoravno je to vse radevoljno dosedaj preskrbljevala tovarna sama, samo če je dobila za to praznovanje delavstvo na svojo stran. Po masi pa bodo delavci pogosteni z pivom in hrenovkom. Mirna Bosna. Prebivalstvo se je v Štorah 1. maja čudilo, kako to, da delavstvo dela in vzlic temu je cela okolica z povečanim številom orožništva zavarovana. Ko so se celjski sodruzi bližali tovarni, se je naenkrat zagledalo neko gibanje, katerega drugače navadni izločniki niso navajeni. Zasedli smo gostilno pri Zikošku in smo se med seboj zabavali s petjem pevskega zbora Naprej, zunaj pa smo bili z bajoneti zastraženi. Mi se na vse to nismo ozirali, v senci bajonetov smo se veselili 1. maja. Za nami pa je celo pripikal iz Celja od oblasti poslan gospod Škof, policijski pristav, kateri se je moral na lastnih očeh prepričati, da mi socialisti absolutno ne rabimo posebnih telesnih straž. Socialistični duh delavskega razreda pa se tudi z bajoneti ne da preprečiti.

Ptuj. Tako kakor vsako leto, je tudi letošnji praznik Dela, 1. maj praznoval ptujsko delavstvo. Obširna dvorana pri »Belem križu« je bila polna delavstva. Zborovanje je otvoril s. Šegula, predsednik kraj. pol. organizacije SSJ in podal besedo došlemu govorniku. Govornik je razložil in pojasnil pomen prvega maja in pa naloge, ki čakajo še delavstvo, če si hoče svoj položaj zboljšati. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanju govornika in mu pritrjevali na resničnosti. Govornik je h koncu pozval vse navzoče, da poživijo delo za socialistične organizacije in s tem povečajo vpliv delavstva na javno življenje. S. predsednik je zaključil dobro uspelo zborovanje s pozivom, da se delavci strmejo v enotne vrste in na ta način zahtevajo svojih pravic. Popoldan se je vršila zabava, ki je potekla prav lepo.

Trbovlje. Za prvomajsko proslavo v Trbovljah so se zanimale vse stranke precej živahno. Posebno pažnjo sta pokazala »Slovenec« in »Jutro«, katera sta širila po svojih predalih vesti o prepovedi proslave. Krono vsemu temu je dala

pa pol. oblast, ki je potom žandarmerije prepovedala vsako izobesjanje rdečih zastav po hišah. Edine dve zastavi sta plapolali, ena na Delavskem domu, druga pa na rudarskem domu, katere je glavarstvo dovolilo na intervencijo majskega odbora. Se celo bukovo zelenje okrašeno z malimi rdečimi zastavicami na oknih je oblast prepovedala. Kako je to na delavstvo uplivalo, si lahko mislite. Začutilo je veliko mero zapostavljanja in ignorance na svoj največji praznik. Prvi maj. Proslava prvega maja se je izvršila skupno z bivšimi nezavisnimi. Bernotovci so oficijelno sodelovanje odpovedali, ker so zahtevali govornika za svojo skupino. Delavstvo je pa stalo na stališču enotne proslave in enega skupnega govornika. Ob 4. uri zjutraj je delavska godba priredila po Trbovljah budnico. Ob 8. uri se je pričelo zbirati delavstvo na dvorišču delavskega doma. Ob pol 9. uri pozdravi sodr. Klenovšek v imenu majskega odbora manifestante nakar se je razvila sijajna povorka mož, žen in proletarske mladine z praporom in godbo na čelu ponosno z gnevom v srce v kraj Trbovlje II. in nazaj na dvorišče rudarskega doma, kjer se je vršil shod. Na shodu je kot referent sodr. Petejan podal jasno sliko politične razdrapanosti. Temeljito obrazložil soc. zakonodajo in pokazal prave vzroke, ki so dovedli delavstvo v ta položaj v katerem se danes nahaja. Prav je povedal sodr. Petejan, ko je rekel: Do sedaj smo dajali na majskih shodih tudi poročila pridobitve v pretečenem letu, letos moramo pa žal poročati o izgubah že pridobljenih pravic za delavstvo: kakor 8-urni delavnik itd. Tako je sodrugi! Vstvarili smo položaj, da dostikrat reakcija nastopa proti delavstvu v lastno škodo. Vse to bodi šola za bodoče. Vsa preteklost nam bodi vedno pred očmi, da se več ne povrnemo v razmere, ki so povzročile vso razdrapanost med delavstvom. Samo žal, da je še vedno nekaj ljudi, ki še niso spoznali svojega kvarnega delovanja in zmote, marveč si upajo povdarjati, da so zagovorniki delavstva, a pozabljajo, da so velika ovira konsolidacije delavskega pokreta. Shoda in spreveda se je udeležilo okroglo 2000 ljudi. Upajmo, da bo smotreno delo v bodočem letu zbudilo še ostalo mrtvo delavstvo do njihove proletarske zavesti in da bo prihodnji prvi maj še sijajnejša manifestacija.

Zagorje. Letošnja proslava 1. maja v Zagorju spada med eno onih redkih proletarskih proslav, katere vzvišenost je možno doseči le z resnično zdravim razredno-zavednim delavstvom. Zakaj kljub slabemu vremenu in delni prepovedi prvomajske proslave, je bilo na predvečer v Zagorju kakor v mravljišču. Vse je delalo in pripravljalo. Zjutraj dne 1. maja je izgledalo Zagorje, kakor en sam velik rdeč tabor. Ob 6. uri zjutraj je odkorakal spreved, kateremu so se pridružili tudi narodni socialci z godbo na čelu v spremstvu 4 rdečih zastav zagorskega delavstva v Kisovce, na Loke, iz Lok v Toplice, Zagorje in nazaj na Toplice pred rudniško restavracijo, kjer se je vršil ob 10. uri dopoldne javen ljudski shod na katerem so poročali ss. J. Arh, F. Šober in za narodno socialno zvezo tov. Fakin iz Ljubljane. Pred in po shodu so zapeli naši zagorski mladi pevci tako lepo, kot morejo to le oni, ki res proletarsko čutijo. Popoldne ob 3. uri se je vršila pa prosta zabava v Zadržnem domu na Lokah. Tako smo praznovali mi v Zagorju naš letošnji 1. maj. In marveč kateremu sodr. je zaigrala solza v očeh, ko je videl korakati toliko, od teže vpognjenih postav, pa tako ponosno in zavedno mirno, kakor bi ta val množice hotel reči: mi gremo naprej, naprej kljub vsemu — do končne zmage pravice nad krivico.

Proslava 1. maja v Črni. Proletariat Črne in Mežice proslavlja 1. maj vedno skupno, eno leto pridejo Črnjani v Mežico, drugo leto

pa Mežičani v Črno. Letos je bila proslava v Črni, katero so posetili tudi Mežičani. — Cela vrsta slavočlovkov in z zelenjem in rdečimi zastavicami okrašene hišice so na prvi pogled kazale, da je na Koroškem 1. maj praznik vsega ljudstva, kajti vse ljudstvo se zaveda, da pripada proletarskemu razredu. Na vse zgodaj 1. maja je bilo v Črni vse na nogah. Možje, žene in otroci v prazničnih oblekah so se pripravljali, da odkorakajo nasprot Mežicanom do Zerjava, kjer se oba spreveda združita in odkorakata skupno na slavnostni prostor v Črno. Na čelu spreveda je korakala polnoštevilna godba iz Mežice, takoj za njo pa v strnenih vrstah telovadne enote iz Črne in Mežice.

V skupnem sprevedu je korakalo preko 800 ljudi, katerim se je pa v Črni pridruživlo še nekaj stotin, tako, da je prisostvovalo slavnostnemu shodu preko tisoč ljudi. — Predsednik naše krajevine pol. organizacije s. Filip, Mlinar je otvoril s krepkim nagovorom shod, ter podal besedo zastopniku SSJ s. F. Svetku iz Ljubljane.

V duhovitem in srčnem govoru je opisal referent dosedanje zgodovino proslav 1. maja in prešel na težave v naši državi. Zahvalil se je hrabrim Korošcem, da se niso pustili zbegati od meščanskega časopisja, ki je še dva dni pred proslavo pisarilo, da bo vlada 1. maj prepovedala. Pozval je vse navzoče k vstrajnemu delu za postavitev enotnih delavskih organizacij in za združitev vseh proletarskih sil v obrambo proti temni reakciji. — Po referatu se je oglasil k besedi še s. Cebašek iz Mežice, ki je v toplih besedah pozivljaval navzoče na delo za povzdigo kulturnega napredka. — Po shodu se je spreminila prireditev v pravi ljudski tabor. Med zvoki godbe so nastopili tudi telovadci, ki so pokazali, da tudi telovadne enote v Mežiški dolini lepo napredujejo.

Litija. Proslava prvega maja v Litiji je bila lepa in priskrta. Kakor drugje, tako je tudi v Litiji deževno vreme marsikoga zadržalo doma; sicer pa je delo v tovarnah popolnoma počivalo. A navzlic neugodnemu vremenu se je vseeno zbralo lepo število sodrugov in sodružice na kolodvoru k jutranjemu vlaku, da pričakajo govornika iz Ljubljane. Na kolodvoru je marsikoga iznenadil strumni tamburaški zbor litijske »Svobode« s svojim eksaktnim sviranjem »Marzeljeze«. Za pokritje stroškov so skrbela hruške sodružice, ki so pridno prodajale rdeče nageljčke. Iz kolodvora so se vsi sodruzi in sodružice podali na tuj preg prodajalno konzumnega društva za Slovenijo, v dvorano v isti hiši nahajajoče se gostilne. Spotoma do tja je tamburaški zbor čvrsto sviral koračnice. Predno se je vršil shod je zadonela še enkrat »Marzeljeza«. Nato je s. Tokan v petčetr ure trajajočem govoru obrazložil pomen in manifestacijski značaj prvega maja. Lepemu številu zbranih sodrugov in sodružice so bila izvajanja s. Tokana jako všeč, kar je ob koncu pokazalo živahno odobravanje. Popoldne so sodruzi in sodružice napravili izlet v litijski okolič. Vse se je izvršilo brez vsakega incidenta, in je bil strah g. okrajnega glavarja, ki je prirediteljem označil kaj je in kaj ni dovoljeno, popolnoma nepotreben. Prvi majnik v Litiji je pokazal ono pravo, resno naziranje na socializem, kakor je to pričakovati od delavstva, ki odklanja vse eksperimente in zablude nezrelih avanturistov. Pokret litijskega delavstva upravičuje najboljše nade. Kakor se čuje, se litijski sodruzi pečajo z idejo ustanovitve pevskega zbora in delavskega odra. Prav tako. In če bodo kulturno delo združili z intenzivnim naboženim delom, tedaj bodo ustvarili ono ozračje, ki je predpogoj socializmu za uspešne njegove borbe. To ozračje se imenuje — znanje — veda!

Zabukovca. Praznovanje proletarskega praznika je pri nas zelo

lepo uspelo. Na dopoldanskem shodu je sodr. Tome iz Ljubljane številnim udeležencem razlagal reakcijo nacionalnih strank posameznih evropskih držav, osobito Jugoslavije. Navedel je zato razloge, da so isti iskati v delavstvu samem, ki se je dalo opehariti pri zadnjih skupčinskih volitvah zbog razcepljenosti, od meščanskih strank za svoje državljanske pravice. Pozivljajoč delavstvo, da nikdar več ne nasede meščanskim obljubam, temveč da strne svoje sile v eno močno delavsko socialistično stanko. Z enakim poyivom so tudi nekateri tukajšnji starejši sodruzi bodrili zbrane manifestante in opozorili, da širimo izobrazbo in delavski tisk in brošure, ker le v veda je moč. Popoldne smo imeli lepo domačo zabavo in s tem je minulo letošnje praznovanje v nadi, da bo prihodnje leto še veličastnejše. Sodrugi na delo, da popravimo to, kar smo letos še zamudili.

Kamnik. Pri nas smo praznovali prvi majnik sicer v nekoliko skromnejšem obsegu, kakor prejšnja leta, — vendar ob tako svečanem in prisrčnem razpoloženju, kakor dosedaj še nikoli. Dopoldansko manifestacijsko zborovanje, ki se je vršilo v gostilni Amerika, je posetilo okrog 150 delavcev in delavk. Ob otvoritvi je zapel naš pevski zbor delavski pozdrav. Nato je spregovoril s. Uratnik iz Ljubljane o sedanjem položaju delavskega razreda in o pomenu prvega maja. Navzoči vladni zastopnik pa je od svoje strani pripomogel, da smo tembolj občutili, kako postajajo prvi maji to, kar so bili od vsega početka: Protest proti krivicam, ki se gode delavcu kot človeku in državljanu. Zato se mu za njegovo preveliko gorečnost lepo zahvaljujemo. Po slavnostnem govoru je zapel pevski zbor delavsko himno in veličastno pesem Vzbuđenje duhov, koje mogočni akordi so ostali najgloblje v naših dušah. Ko smo sledili z napeto pozornostjo mogočnim akordom: »Tibi mrak zemljo preprega«, smo obljubili, da morajo računati armade, ki se bore za nove zarje, tudi na slehernega izmed nas. Obljubili smo, da gremo s potrjeno silo na delo, da bodo prihodnja leta med nami tudi tisti sodruzi-trpini, ki so letos omahnili pred reakcijo in pritiskom in oskrnili z nepraznovanjem praznik Svobode. Popoldanske ure smo prebili pri prijateljski zabavi, koje središče so bili naši sodruzi pevci in godbeniki.

Proslava 1. maja v Guštanju in Prevaljah. Guštanski in prevaljski proletariat je, kakor vsako leto skupaj proslavil 1. maj. Ob 4. uri zjutraj je v Guštanju vzbudila godba, ki je delala po celem trgu budnico in naznanjala danitev delavskega praznika. Okoli 1/2 7. ure zjutraj so se začeli zbirati člani, članice, naraščaj in šolska deca obojega spola del. tel. enote. Gosta megla nam je prerokovala lep pomladanski dan, kar je vzbujalo pri mladih in starih še posebno veselje, da nas ne bo motil dež. Ob 7. uri se je zbrala na sejmišču precejšnja množica obeh spolov (več žensk kot moških), ki je pričakovala referenta. DTE je napravila na cesti kordon, nji na čelu se je postavil del. pevski zbor, ki je referenta pozdravil z znanim pevskim pozdravom, a enota z krepkim »Zivel«. Govornik, sodr. Kopač je pozdravil navzoče, nakar se je začel spreved, na čelu telovadci, premikati proti Prevaljam. Lahki korak nam je napravila kovinarska godba iz Guštanja.

Prišli smo do Brančurnika, kjer se je spreved ustavil, da počaka sodr. iz Prevalj, Leš in Holmeca. Ko so dospeli telovadci iz Leš, se je vršil telovadni nastop naraščaja, članice in članov. Posebno lepo so uspele vaje moške in ženske dece pod vodstvom ss. Blatnika in Lrhove. V splošnem moramo reči, da je bila to najlepša točka dnevnega reda.

Po telovadbi so se formirale zopet posamezne korporacije in

množica, čez 600 glav broječa se je začela pomikati proti Prevaljam pred lepo okrašen »Zadržni dom, kjer se je vršil (manifestacijski shod, katerega je otvoril sodr. Juh iz Guštanja, pozdravil vse zastopane korporacije ter dal besedo sodr. Borštnerju iz Guštanja, ki je govoril v imenu mladine. Nato je dobil besedo sodr. Kuhar iz Guštanja, ki je pozdravil manifestante v imenu grupe okrog Del. kmetijskega lista. Kot glavni referent je nastopil sodr. Kopač iz Ljubljane.

Sodr. Kopač nam je v lepih besedah orisal zgodovino 1. maja, pozival naj protestiramo ne samo 1. maja proti vojni, temveč vedno in povsod. Zeleli bi ga še večkrat videti v naših vrstah.

Po shodu je zapel pevski zbor »Socialistično koračnico«. Nato smo se Guštanjčani vrnili v Guštanj, druga društva in organizacije pa vsak v svoj kraj.

Popoldan je priredil dram. odsek Svobode v Guštanju v 3. dej. »Vdova Rošlinka«, katera je tudi jako dobro uspela.

Proslava je izpadla mirno ter z nekako posebno slovesnostjo. Zeleli bi, da bi nas drugo leto bilo še enkrat toliko.

Proslava 1. maja v Libojah. V Libojah je letos delavstvo praznovalo svoj praznik samostojno in sicer tako, da je delo počivalo v obeh tovarnah bivše tovarne Schütz in Sonnenberg sedaj Kera-mična industrija v Libojah. Proslava se je vršila skupno s tamošnjo krajevno organizacijo SSJ in podružnico Splošne del. zveze Jugoslavije, v kateri so delavci po svoji ogromni večini organizirani. Shod se je vršil v prostorih gostilne pri Skoberne v Libojah. Predsedoval je shodu s. August Dosedla, kot govornik je pa dospel s. Leskošek iz Celja, kateri je orisal pomen praznika Dela na 1. maja ter njega zgodovino. Orisal je velike zasluge tej mednarodni ideji in njeni akciji ter pozival delavstvo, da širi organizacijsko propagando, ker se s tem najboljše manifestira proti vojni in proti krivicam. (Splošno odobravanje). K besedi se je oglasil s. Rebersak Franc, kateri je rekel, da je delavstvo v Libojah pred 25 timi leti obhajalo prvikrat svoj prvi maj, ter da si je tedaj ustanovilo organizacijo »Union« der Porzellan und Ton-arbeiter Oesterreichs, katera se je nahajala večkrat v hudih borbah s podjetnikom, vendar duh za organizacijo je ostal tako, da se danes lahko spominjamo, da obstoja v Libojah naša organizacija že 25 let. Na to je predlagal, da bi se priredila za podružnico v Libojah proslava 25 letnice obstoja organizacije. Ta predlog se je soglasno sprejel. Odboru podružnice v Libojah in oblastnemu tajništvu v Celju se naračajo, da napravijo priprave za to proslavo. Na to je s. Dosedla zaključil lepo uspelo zborovanje. Po zborovanju se je vršila veselica istotam ob sodelovanju tamburaškega zbora kera-mičnih delavcev.

Proslava 1. maja v Hrastniku. V Hrastniku je delavstvo praznovalo svoj praznik Dela skupno s tamošnjimi steklarji, kemični delavci in ob veliki udeležbi rudarjev. Razveseljivo je dejstvo, da se je tudi pri rudarjih začelo svitati. Poznavalci razmer so pripovedovali, da odkar je nastala komunistična furija v Sloveniji, še nikoli ni bilo toliko rudarjev v majskem sprevedu v Hrastniku, kakor na letošnji proslavi. Drugo razveseljivo dejstvo je to, da so se kemični delavci kompaktno udeležili proslave 1. maja, medtem ko so lansko leto na dan 1. maja delali. Nasprotno so kemični delavci letos napravili slavalok z napisom: »Zivel 1. maj — Zivel praznik Dela«. Na drugi strani pa z besedilom: Pozdravljeni borci za prostost, ena-

Hrastniški pralni prašci zastopa dvoje načel: dobro in pcceni.

tariat Črne in Mežice proslavlja 1. maj vedno skupno, eno leto pridejo Črnjani v Mežico, drugo leto

Kost in svoboda. Slavoloki so bili okrašeni z rdečimi zastavicami. Hrastniško delavstvo ima to lepo navado, da se zbira pri Delavskem konzumu, in sestavi spreved, nakar odkoraka kompaktno skozi celo dolino z godbo na čelu do kolodvora. Pri kolodvoru pred gostilno Drnovšek se vrši na to skupno zborovanje, nakar se odkoraka zopet nazaj po dolini k Rudarskemu konzumu. Tako je tudi letos učilo seveda z razliko, da je bil letos spreved mnogo večji kakor druga leta; razen leta 1919. V sprevedu so se nahajali telovadci in telovadkinje Del. društva »Svoboda« v Hrastniku (telovadbo gojijo prav pridno ss. steklarji) ter pevski zbor steklarjev odnosno »Svobode« in godba rudarjev v Hrastniku. Predsedstvo je vodil s. Malovrh, kot govornik je nastopil s. Leskovšek iz Celja, kateri je govoril o pomenu proslave 1. maja v smislu navodil amsterdamske internacionale. Pevski zbor je zapel dve lepi pesmi: »Vstanite bratje arno smelo« in »Bratje vsi enaki smo«. Godba je igrala Marzeljezo. Za ostalo uniformo je preskrbela politična oblast, ki je poslala nebroj orožnikov za ta dan v Hrastnik, ki so se skrivali po vseh kapitalističnih pisarnah v Hrastniku. Incidenta ni bilo nobenega, razen enega medklica, ki je padel med shodom »Dol z vojno!« To je delalo g. Jenku, srezkemu komisarju preglavice, ves vznemirjen je iskal »zločinca«, da bi ga pustil aretirati. Ker se mu to ni posrežilo, je hotel napraviti majski odbor odgovornega za ta medklic. Sodrugi so se pogovarjali med seboj in rekli, da je takih, ki ne marajo več vojne že 20 milijonov organiziranih v amsterdamski internacionali in nič ne pomaga gospodom okrog srezkega poglavarstva, če se jeze na medklic »Dol z vojno«, ker smo vsi socialisti na cellem svetu o tem enodušnega mnenja »Dol z vojno!!!

1. majska proslava v Šoštanju. Že na predvečer se je pokazalo, da se šoštanjko delavstvo pripravlja, da praznik Dela čim najslavesnejše proslavi. Vsa okna delavskih stanovanj so bila razsvetljena, tako, da je Šoštanj že na predvečer dobil prav praznično lice. Drugi dan zjutraj je bila ob 5. uri budnica, pri kateri je sodelovala kapela, sestojeca iz malih kmetov iz šoštanske okolice.

Ob 9. uri dopoldan so se zbrali delavci, delavke, njih družine, telovadci in telovadkinje »Svobode« ter »Udarniki« pred hotelom »Jugoslavijo« in skupno odkorakali na trg, koder se je vršil shod. Shod je otvoril predsednik krajevnih organizacij SSSJ s. Rožič, pevski zbor je zapel delavski pozdrav, nakar je s. Golmajer iz Ljubljane govoril o pomenu 1. majske proslave in v kratkih obrisih orisal politični položaj.

Po shodu se je razvila povotka, ki je krenila zopet pred hotel »Jugoslavija«, koder se je vršila veselica. Omeniti je potrebno, da so na veselici požrtvovalno sodelovali, že omenjena kapela iz šoštanske okolice in tamburaški zbor »Svobode« pod vodstvom s. Korodeja.

Velenje. Prvi maj smo proslavili tudi delavci in rudarji iz Velenja in okolice. Zbrali smo se na premogovniku in ob 1/210. uri odkorakali z rudarsko godbo na čelu v Velenje. Pred pričetkom zborovanja je zaigrala še enkrat godba, na

kar je otvoril s. Valenčak prvo-majsko zborovanje. Po izrečenih pozdravih je dobil besedo govornik s. Bajt. Govornik je v zelo lepih in prepričevalnih besedah razložil pomen proslave 1. maja in p. naloge proletarijata. Omenil je zgodovino 1. maja, kako so se zbrali pred 36 leti delavski zastopniki in sklenili, da se praznuje 1. maj kot praznik Dela, kjer naj delavstvo zahteva svojih pravic.

Tudi letos naj delavstvo pokaže, da brez njega vse stoji, da se hoče boriti proti novim vojam. Naš sklep mora biti, da se bomo borili v strnjenih vrstah proti vsem krivicam in zahtevali da se izvršujejo socialno-politični zakoni.

Navzoči so vzeli izvajanja govornika z velikim aplavzom na znanje. Posebno ženske so bile z govorom o protivojni propagandi zadovoljne, ker jim je tudi njim vojna prinesla neizmernih bridkosti, ki jih občutijo še danes.

Po govoru je omenil še s. Valenčak, da je majna in prva naloga združitev strokovnih organizacij in da drugo leto obhajamo 1. maj vsi trpinj skupaj.

Zaključni govor je imel nato s. Bajt, ki je posvetil precej pozornosti ženskemu vprašanju in ponovno apeliral na navzoče, da stalno delujejo, da se delavstvo združi in solidarno bojuje ramo ob rami za svoje pravice.

Po končanem govoru je predsednik zaključil dobro uspešno zborovanje, na kar je zaigrala godba še par komadov.

Senovo pri Rajhenburgu. Vzlic vsemu terorju od strani vladajočega razreda smo se tudi pri nas pričeli gibati in praznovati delavski praznik 1. maj. Shod, ki se je vršil na stavbišču delavskega doma, je bil še za naše razmere dokaj dobro obiskan. S. Krušič iz Trbovelj nam je v enournem govoru orisal zgodovino o boju delavskega razreda za ta maj praznik, kakor tudi pomen strokovne, politične in gospodarske organizacije za delavstvo. V nadaljnjem svojem govoru se je dotaknil tudi naše socialne zakonodaje in omenil metode, katere se poslužuje vladajoči razred napram delavskemu razredu.

Omeniti moramo tudi, da smo na predvečer 1. maja postavili na stavbišču delavskega doma majsko drevo in slavolok, raz katerega so vihrale rdeče zastave. Ravno tako smo razobesili zastavo v koloniji. To je pa tako zabodlo naše očunaše, da so se kar penili od jeze. Kar naenkrat nas pride obiskat orožniški stražmojster, ter je zahteval, da moramo rdeče zastave odstraniti, ako jih ne, bomo vsi aretirani in vrženi v zapore. Zavedajoč se, da vlada v naši državi teror in nezakonitost, smo se udali oboroženi sili, posekali slavolok in majsko drevo ter sneli zastave. S tem pa še ni rečeno, da nam je vladajoči razred vzel tudi socialistično idejo, katera se je s tem činom v naših srcih še bolj ukoreninila. Vladajoči mogotei so na prav jasen način pokazali, da se boje rdeče zastave zaradi tega, ker je pri nas ta simbol bratstva, svobode in enakosti.

Op. ur. O tem, če sme orožniški stražmojster zahtevati iz mlaja odstranitev rdečih zastav, bomo pa šele govorili na pristojnih mestih. Radi bi vedeli, po katerem zakonu je napravil to odredbo?

Zmaga levičarjev na Francoskem.

Francoski narod je pokazal še enkrat, da je politično modrejši od nemškega. Vzlic Hindenburgovi izvolitvi v Nemčiji, vztraja pri svoji politiki demokracije in sporazuma. Nedeljske občinske volitve v Franciji so še enkrat zgovorno pokazale, da hočejo Francozi do kraja s politiko levičarskega kartela. Levičarske stranke so dobile večino skoro v vseh francoskih občinah. Poinkarejeva desnica je močno nazadovala. Razveseljivi izid teh volitev je močno okreplil položaj sedanje vlade.

Te volitve morajo navdajati z iskreno radostjo vse prijatelje miru. Po Macdonaldovem padcu je bila edino francoska vlada, ki se je krčevito upirala reakcionarnemu valu. Vsled monarhistične zmiage v Nemčiji je bila opravičena bojazen, da se bo tudi ta vlada zrušila in da pride do veljave zopet Poinkare. K sreči je politična uvidenost francoskega naroda, to nakano prekrizala. Računati je, da

se bo sedaj francoska vlada še dolgo držala. Taktika naših francoskih sodrugov se je doslej sijajno obnesla. Njihovega uspeha se iskreno veselimo. Te volitve bodo imele tudi za Nemčijo ugoden upliv. Gotovo je, da bodo pozicija demokratičnih strank, ki imajo v nemškem parlamentu še vedno večino, precej ojačale, zlasti pa, da ne bo mogla nemška reakcija prehudo izzivati, ker je bila s temi volitvami volja za sporazum v Franciji ponovno dokazana.

Te volitve so tudi uprav francoska lekcija Angliji, ki v zadnjem času v svojem slepem sovraštvu proti Rusiji preočito koketira celo z monarhistično Nemčijo.

Morda bo prvi vidni uspeh teh volitev, da se bo omajala angleška vlada, odnosno, da pade njen zunanji minister Chamberlain, med tem ko bo sedanja francoska vlada še dolgo vladala. Tako je prav.

Francoske volitve nam pričajo, da moramo vzlic vsemu z zaupanjem zreti v bodočnost.

Evropska reakcija je dobila nepričakovano prav krepko, skozinsko zasluženou zaničnico.

Politične vesti.

Hindenburg in antanta.

Grom in tresk. Izvolitev Hindenburga je preplašila vso kurjo zalogo po antantnih in drugih zunanje političnih kabinetih. Izjav, uradnih in poluradnih, noče biti ne konca ne kraja. Zlasti veliko buržuazno časopisje, tisto, ki vse ve, je polno visokih modrovanj o tem nepričakovanem izidu nemških volitev. Situacija da se je poostri-la, mir da je v nevarnosti. To sicer stoji. Že v zadnji številki smo povedali, da znači izvolitev korak v nacionalistično revanžno politiko, v oboroževanje, v vojno. Nevarnost je tu. Toda, kako pomagati? Ali s tem, da se na vse strani znova oborožujemo, da pripravljamo novo vojno? Jok! S tem, da povemo nemškemu narodu, da se mora končno sam otnesti piket-haybe in prusijanstva, da mora z ognjenim bičem pregnati iz svoje domovine vse oboževalce monar-hije, militarizma in vojne ter de-lati res za mir, za republiko — za socializem. Toda to ne morejo po-vedati kapitalistične vlade Nem-čiji one, ki vidijo da je Völjem na prestolu in novo vojno, kakor pa res demokratično, socialistično Nemčijo. To moremo povedati le mi, socialisti in želiti, da nemški narod izvoli končno svojo dolž-nost, ker je sicer svetovni mir in napredek res v veliki nevarnosti.

Še niso siti krvi.

Na Bolgarskem namreč areta-cije in pobijanja »en masse« v ka-torgah in po ulicah nesrečne Bol-garije se še vedno nadaljujejo. Strahovlada noče popustiti. Can-kov hoče menda zasloviti kot so-doben Kalligula. Naj mu tekne! Kulturni svet, zlasti delavstvo, si bo tudi to zapomnilo in se ma-ščevalo. Tudi Bolgarija se bo re-sila svojih krvi želnih pijavk.

Angleško delavstvo za Bolgarijo.

Po veliki majniški manifesta-ciji v Londonu se je zglasila pri bolgarskem poslanstvu deputacija angleških delavcev, ki je odločno protestirala proti vladnemu te-rorju in pobijanju v Bolgariji. Za-htevalo je, da se s tem neha ter najmanjša, da pošlje v Bolgarijo posebno parlamentarno deputacijo, ki bo ugotovila na licu mesta, kol-i-ko ljudi je režim v Bolgariji po-slal v zadnjem času na drugi svet in koliko jih je še po ječah, ki ča-kajo na enako usodo. Poslanik se je izgovarjal, da je teror že po-jenjal. Poslanikom vobče ne ver-jamemo, bolgarskim pa še po-sobno ne!

Novo gospodarska politika Rusije?

Francoski listi pišejo, da na-merava sovjetska Rusija spre-me-niti nekatera ustavna določila, da

bo potem lažje privatnikom in tujim državljanom ter tujim druž-bam ustanavljati v Rusiji gospo-danska podjetja v tem oziru, da se bodo priznale znatne olajšave in garancije. Rusija računa, da se bo s tem produkcijska sposob-nost Rusije močno dvignila.

Dohodnino so znižali.

Ne pri nas — da se razumemo — marveč v Ameriki. Tam imajo denarja, zlata, srebra in drugih pritoklin zadosti, zato so sklenili, da znižajo dohodninsko mero. Da, bogata je Amerika! Izmozgala je Evropo za časa vojne; naše zlato je nomalo tja za njeno žito. No — in sedaj ona ima zlata preveč, mi pa premalo. Ona znižuje dohodnin-sko mero, pri nas se jo pa zvišuje. Kakor videti — je vse v redu. Amerika ima denarja preveč, Ev-ro-pa pa premalo, zato smo pa to-liko bolj bogati na davkih.

Mir se ni kalil? Čudno je, da meščansko časopisje ni še popolno-ma spravilo s sveta proslavo 1. ma-ja. Vsako leto, ko prinaša poročilo o obisku majskih shodov, se glasi poročilo: »shod je bil mnogo slab-se obiskan kot lansko leto«. Če bi bilo to res, kar pišejo že toliko let, potem bi se majska proslava že davno ne vršila več, ker bi ne bilo obiskovalcev. K tej vsakoletni konstataciji, sta pa letos pristavila »Jutro« in »Slov. Narod« še: »mir se ni kalil«, tako da je vsaka noti-ca o 1. maju izvenela: »mir se ni kalil!« — Žalibog, da je »Jutrov« in »Narodov« mir vseeno skaljen. Skali ga je tisti hudobni Radič, ki bi tudi rad sedel v vladi, a noče po-leg samostojnih demokratov.

Izpred sodišča. Majniška števil-ka »Napreja« objavlja — seveda od sodišča prisiljena — razsodbo okložnega sodišča v Novem mestu, s katero je bil njegov odgovorni urednik Zvonimir Bernot zopet ob-sojen, ker je žalil na časti s. dr. Ko-runu. »Napreje« je namreč koncem l. 1923. prinesel nek članek, v kate-rem se je nahajal tudi sledeči od-stavek: »Se bolj klerikalna pa je druga stran te Korunove izjave, da namreč on sam res veruje, da bo z blatenjem omajal v ljudeh ve-ro. In ker to veruje tudi pridno iz-vaja, pa ne blatenje, ki bi bilo po-dobno preštevnanju zob, ampak ti-sto blatenje, ki je zmožno poštene-mu človeku vzeti ime pri vseh, ki ne poznajo položaja. Sam se sicer kot prebrisan advokat skriva za hubet plačanega reveža Golmajer-ja, ampak, mi in socialistična jav-nost ve, da ste vi, g. dr. Korun ved-ja tistih zedinjevalcev, ki pišejo in izdajajo »Socialista« in vas ocelno delamo odgovornega za to politično lopovstvo prve vrste. Če vas ni

Vse
pere
z
„Zla-
torog“
milom!

ZLATOROG
MARIBOR

Vse
pere
z
„Zla-
torog“
milom!

sram, upamo, da bo sram advokatsko zbornico! Celo med roparji in tatovi velja zahrbtno napadanje za nečastno. — Božji mlini meljejo počasi in tako je zamogel s. Korun šele po poldrugem letu najti zadoščenje za napade v »Napreju«. Bernot je imel priliko pred sodiščem doprinesti dokaze za vse Korunove »lumparije«, ki mu jih je »Naprej« očitil, posebno še za zakonito tatvino Ljudske tiskarne. In res je Bernot poskušal dokazati kako nekorektnost s. Koruna v tej in v drugih stvareh, toda Bernotu so se ti dokazi temeljito ponesrečili. Pripomnimo še, da je najvišje sodišče Bernotu kazni zvišalo, ker je bilo mnenja, da ne more najti v Bernotovih napadih »posebnega idealizma«. Tudi mi tega »posebnega idealizma« pri Bernotu ne najdemo!

DOPISI.

Studenci pri Mariboru. Dne 24. aprila so imeli tukajšnji demokrati v gostilni Trofenik svoj sestanek, na katerem se je po poročilu »Tabora« ustanovila nova krajevna organizacija.

Studeniški sodrugi smo primorani izjaviti k navedenemu demokratskemu sestanku tudi naše mnenje. Ravno tisti večer se je vršila izvanredna seja občinskega odbora, katerega član je tudi tukajšnji učitelj g. Alt, ki je obenem tudi predsednik finančnega odseka v občinskem svetu.

Ker se seja ni mogla točno ob navedeni uri otvoriti, bilo je namreč za sklepčnost premalo odborikov navzočih, se je g. Alt oprostil z izgovorom, da ima neko drugo zelo važno sejo, in je odšel. Kakor je pa iz Taborovega poročila razvidno, je g. Alt predsedoval zgoraj imenovanemu, političnemu sestanku demokratske stranke pri Trofeniku.

Jasen dokaz je torej, da g. učitelj Alt, kot občinski odbornik, polaga več važnosti političnim sestankom, kakor pa občinski seji, kar smatramo mi za zanemarjanje njegovih dolžnosti.

Pripomniti še moramo, da je bilo pri dotični občinski seji na dnevnem redu odobrenje letnega računa, občinske in ubožne blagajne, torej za gospoda Alta, kot predsednika finančnega odseka, gotovo zelo važna seja. Na ta demokratski sestanek se je tudi potrudil gospod dr. Pivko. Kaj je on vse govoril, nam ni znano, ker se je vse vršilo strogo tajno in pri zastraženih vratih. Samo toliko nam je znano, da je udeležil tudi po socialistih, ki so na Studencih demokratom trn v peti.

Mi socialisti smo lahko ponosni, da se raznovrstni visoki gospodje toliko zanimajo za močno socialistično trdnjavo Studenci. Ali zagotavljamo jim, da jo ne bodo premagali, če jo še tako pridno bombardirajo.

Opazili smo na tem sestanku tudi tukajšnjega nadučitelja Hrena, ki je še nedavno trdil, da se v politiko ne meša, ali prihod dr. Pivka je tudi njega zbudil iz političnega spanja.

Že čez par dni potem smo dobili zopet visok obisk g. inženjerja, komunističnega voditelja Gustinčiča iz Ljubljane.

Kakor smo zvedeli, je nameral prirediti tukaj v Studencih nekakšno predavanje o elektriki. Če je on v tem oziru strokovnjak, nam ni znano, gotovo pa je, da je hotel to priliko izrabiti in delati propagando za komunistično stranko.

Imel pa je vseskož smolo, prvič je imel vlak, s katerim se je vozil, vsled strojnega defekta veliko zamude, drugič so to predavanje posetili samo trije poslušalci. Torej je bil ves njegov trud zastonj.

Spotročamo pa gospodu Gustinčiču, da njegova predavanja zaenkrat ne rabimo, če pa bomo rabili, bomo že sami poskrbeli za potrebnega strokovnjaka.

Svetujemo pa nadalje vsem našim nasprotnikom, da opustijo raznovrstne obiske političnega značaja in da pustijo naš socialiste na miru, ker se čutimo sami dovolj močne in zmožne vrediti tukajšnje razmere.

Da smo dovolj močni, smo pokazali najboljšo pri praznovanju 1. maja, ki se je tako sijajno vršila na Studencih.

Iz Črne. Skrajni čas je že, da je poštna uprava poverila prevoz pošte občinskemu avtomobilu. Že pred vojno smo imeli dvakrat na dan pošto, a zdaj smo precej z nevoljo že čakali, da se zopet uvede dvakratni prevoz pošte iz Prevalj v Črno. Z zadovoljstvom pozdravljamo ta ukrep. Čudili smo se že razmeram, ki so vladale zadnji čas. Voznik pripelja pakete, jih zmeče za vogal Pumengruberjeve štale. Poštni sluga jo primaha šele čez pol ure za njim. Ne vemo, kaj bi poštna uprava rekla, če bi se znašel kdo in takoj na sred ceste sprejel kakšen poštni paket. Z prevažanjem pošte po avtomobilu, se gotovo ne bodo dogajali takšni nedostatk. Še enkrat pozdravljamo ukrep občin Črna in Mežica za prevažanje pošte po njihovem avtomobilu.

Guštanj. Redni letni občni zbor kraj. organizacije SSJ se bo vršil v nedeljo 17. maja ob 9. uri dopoldan v Delavski sobi (pri Hladeju) po sledočem dnevnem redu: 1. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika. 2. Poročilo kontrole. 3. Volitev odbora. 4. Razno. — Dolžnost vsakega člana je, da se zborovanja udeleži. Na zborovanju je mesto, kjer se je treba pogovoriti o delovanju v preteklosti in napraviti načrte za bodočnost in izvoliti odbor, ki bo zadostna garancija, da se bodo sklepi tudi izvrševali.

Guštanj. Kakor je razvidno se bo vršil občni zbor kraj. organizacije SSJ v nedeljo 17. maja ob 9. uri dop. Sedaj je dolžnost vseh članov, da se občnega zbora udeleže, ker jim bo dana možnost, da si izvolijo nov odbor ali pa tudi samo predsednika. Kakor se sliši se g. Heinrich Škof zelo jezi, ker smo kar javno povedali, da ga bomo izključili iz organizacije, ker je kandidiral na nemški kapitalistični listi. G. Škof se je pač pritoževal, da s tem ni organizaciji nič škodoval in pa socialistični ideji. Da bo g. Škofu jasno mu povemo, da se glasi čl. 7. strankinega statuta: »Noben član Socia-

listične stranke ne sme biti član kake druge stranke, niti jo ne sme podpirati.« Škof je podpiral nemško stranko s tem, da je kandidiral proti naši socialistični. Vam g. Škof svetujemo nehaite z agitacijo proti naši stranki, drugače se bomo pogovorili drugič kaj drugega.

Podružnica »Svobode« v Litiji bo razvila v nedeljo, dne 10. maja t. l. svoj prapor. Spored: 1. Sprejem gostov na kolodvoru ob pol 9. uri dopoldne pri vlakih, ki prihajajo iz Ljubljane in iz Maribora. 2. Pohod na veselični prostor. 3. Razvijanje prapora. 4. Obhod po Litiji. 5. Kosilo. 6. Ob 3. uri popoldne pričetek velike vrtno veselice tik ob Savi. Vstopnina Din 7 za osebo. — Svira priljubljena železničarska godba iz Zidanega mosta. — Vse razredno zavedno delavstvo vabi k mnogobrojni udeležbi. — Odbor.

Podružnica »Svobode« Šiška sklicuje svoj redni letni občni zbor petek 8. maja v Zadržnem domu, ob 8. uri zvečer. Člane se vabi, da se sigurno udeleže. **Predsednik.**

Izdajatelj: Oblastni odbor SSJ za Slovenijo.

Odgovorni urednik: France Svetek. Tisk J. Blasnika nasled. v Ljubljani.

Kdor hoče štediti, ali komur je iz zdravstvenih ozirih potrebno, da uživa kavni nadomestek, temu se najtopleje priporoča, da poskusi **FRANCKOV**

ENRILO

s katerim se da prirediti ravno tako ceneno, kakor okusno kavo.

Proizvajajo:

Henrik Francka Sinovi
Zagreb.

Zahtevajte povsod vedno samo

„Zora“ sveče

„Zora“ pralni prašek

„Zora“ nočne lučice.

Dobl se v vseh konsumnih prodajalnah.

H. VIELHABER V MARIBORU

agentura za žito in moko

Telefon šte. 54. Brzoi. nasl.: Vielhaber, Maribor.

Zastopnik „Narodne mlinске in gospodarstvene industrije“, d. d. Zagreb in Bega-mlina v Velikem Bečkereku se priporoča za nabavo vsakovrstne moke, žita in testenin.

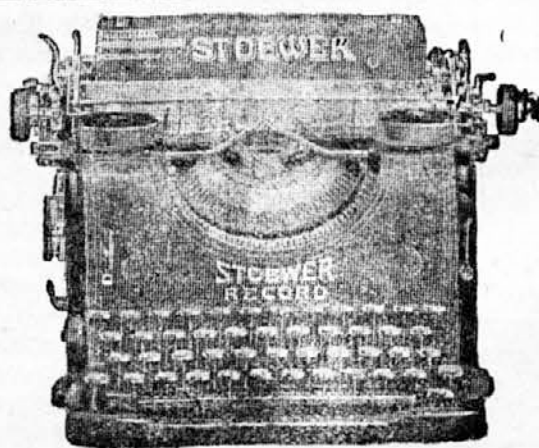
Zastopnik prve hrvaške tiskarne olja d. d. v Zagrebu.

Letna trikotaža, nogavice, galanterija in drobnina
Gaspari & Fanningner
Maribor, Aleksandrova cesta šte. 48

ALOJZ PUGMEISTER civilni in vojaški krojač

Celje, Dečkov trg 4.

Izdeluje vse v krojaško stroko spadajoče obleke po meri in najnovejšem hroju. V zalogi je vedno izvrstno inozemsko blago po zmernih cenah. Zaloga izgotovljenih oblek lastnega izdelka. Postrežba točna. Cene nizke.

Prvorazredni moderni pisalni stroj

STOEWER

Vrhunec fine mehanike, z večletnim jamstvom dobite samo pri

LUD. BARAGA,

LJUBLJANA, Šelenburgova ul. 6/1.

V zalogi barvni trakovi, Indigo-karbon in povoščen papir, hektografični in kopirni zvitki, olje za stroje i. t. d.

Dospel je zopet pravi Holandski kakao!

V Vašem interesu je, da uživate le prvorsten kakao; tedaj

zahtevajte povsod pravi

holandski kakao znamke

GROOTES